

IT bland individer

2015

LE0108

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	3
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	3
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	4
1.1	Statistiska målstorheter	4
1.1.1	Objekt och population	4
1.1.2	Variabler.....	4
1.1.3	Statistiska mått	4
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	4
1.1.5	Referenstider	5
1.2.	Fullständighet.....	5
B.2	Tillförlitlighet.....	5
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	5
2.2	Osäkerhetskällor.....	6
2.2.1	Urval.....	6
2.2.2	Ramtäckning.....	6
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	8

2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	9
B.3	<i>Aktualitet</i>	10
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	10
3.3	Punktlighet	10
B.4	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	10
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	11
B.5	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	11
5.1	Spridningsformer.....	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Levnadsförhållanden

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Levnadsförhållanden

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM
Besöksadress: Karlavägen 100, STOCKHOLM
Kontaktperson: Daniel Ewerdahl
Telefon: 08-506 941 34
Telefax: 08-506 945 76
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	SCB
<i>Postadress:</i>	Box 24 300, 104 51 STOCKHOLM
<i>Besöksadress:</i>	Karlavägen 100, STOCKHOLM
<i>Kontaktperson:</i>	Daniel Ewerdahl
<i>Telefon:</i>	08-506 941 34
<i>Telefax</i>	08-506 945 76
<i>E-post:</i>	fornamn.efternamn @scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallringsföreskrifter saknas till denna undersökning.

A.9 EU-reglering

Framställning av statistiken finansieras till viss del av EU. Undersökningen är gemensam för EU-länderna som tillsammans med EU:s statistikbyrå Eurostat utformat frågor och definitioner. Statistiken regleras av Commission Regulation (EC) No 808/2004.

A.10 Syfte och historik

Undersökningen avser att belysa tillgång till och användning av Informationsteknik (IT) bland privatpersoner i Sverige. Undersökningar på samma tema har genomförts åren 2000-2014.

A.11 Statistikanvändning

Huvudanvändare är Eurostat, Näringsdepartementet, Post- och telestyrelsen (PTS) samt Stiftelsen för Internetinfrastruktur (.se).

A.12 Uppläggning och genomförande

Data för undersökningen har samlats in genom telefonintervjuer under perioden april-maj 2015. Undersökningen genomförs som en urvalsundersökning.

A.13 Internationell rapportering

Resultatet från undersökningen rapporteras årligen till Eurostat enligt EU:s förordning 808/2004.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Datainsamlingen planeras att utökas med möjlighet för uppgiftslämnaren att även svara via webblankett. Tidigare har enbart telefonintervjuer använts som mätinstrument vid datainsamling.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Syftet med undersökningen är att belysa tillgången till och användningen av it. Undersökningen är årligen återkommande och finansieras av Eurostat (Grants) och ett särskilt anslag från Näringsdepartementet.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Undersökningen belyser huvudsakligen tillgång till och användning av it. Variablerna redovisas som andel av populationen och faktiskt antal med en viss egenskap, t.ex. med tillgång till dator i hemmet.

1.1.1 Objekt och population

Undersökningsobjekt är individer i åldern 16–85 år som är folkbokförda i Sverige, exklusive personer intagna på anstalt, långvarigt sjuka samt personer som vistas utomlands.

1.1.2 Variabler

Undersökningen är uppdelad i ett antal områden: tillgång till teknisk utrustning, datoranvändning, internetanvändning, mobil internetanvändning, e-förvaltning, e-handel, it-säkerhet samt ett antal bakgrundsvariabler om hushållet.

1.1.3 Statistiska mått

Antals- och andelsuppgifter med 95%-igt konfidensintervall.

1.1.4 Redovisningsgrupper

För indelning av resultatet har kön, åldersgrupper, utbildningsnivå, sysselsättningsstatus, familjetyp, hushållsinkomst, födelse-land samt region använts.

1.1.5 Referenstider

Frågorna i undersökningen har olika referenstider:

Under avsnittet tillgång till teknisk utrustning ombeds uppgiftslämnaren lämna uppgifter som avser situationen vid intervjutillfället dvs. våren 2015.

Under avsnitten dator- respektive internetanvändning besvaras flera frågor utifrån vad man gjort under den senaste 3-månadersperioden dvs. första kvartalet 2015.

Under avsnitten e-förvaltning respektive e-handel besvaras frågorna utifrån vad man gjort under den senaste 12-månadersperioden dvs. april 2014- mars 2015.

1.2. Fullständighet

Individens användning av datorer och Internet är ett omfattande område som endast delvis kan belysas i en urvalsundersökning.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Undersökningen är en urvalsundersökning och kan därmed antas vara behäftad med tre sorters fel: *urvalsfel* (som beror på att endast ett urval av individerna har undersökts och att dessa inte riktigt är representativa alla individer), *bortfallsfel* (som beror på att svar saknas helt eller delvis från utvalda individer) och *mätfel* (som framför allt uppkommer på grund av att frågor och definitioner missuppfattas och att alltför grova uppskattningar lämnas). Om det finns systematik i mätfelen, t.ex. om många individer missuppfattar en fråga på samma sätt, uppkommer skevhet i materialet. Även i bortfallet kan det finnas systematik som leder till skevhet i materialet, t.ex. att en individ som inte har en viss egenskap uteblir med svar då frågan inte upplevs som aktuell.

Undersökningen har ett svarsbortfall på 50 procent vilket påverkar tillförlitligheten. Vid skattning av resultatet har antagits att bortfallet skulle ha betett sig på samma sätt som de som deltagit i undersökningen inom samma stratum, med avseende på fördelningen mellan olika svarsalternativ. Det har dock inte gjorts någon bortfallsanalys som kan belysa om bortfallet betett sig på samma sätt eller om det finns systematiska skillnader.

Bakgrundsvariablerna om familjetyp och hushållsinkomst ingår i undersökningen. Hushållsinkomst är en variabel med högt svarsbortfall. De övriga bakgrundsvariablerna hämtas från register. Kön, ålder och födelseland hämtas från registret över totalbefolkningen. Utbildningsnivå hämtas från utbildningsregistret. Dessa bedöms hålla en hög kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

Utöver ovan nämnda felkällor kan i enstaka fall misstolkning av svar ske vid intervjun.

2.2.1 Urval

Urvalet drogs från SCB:s register över totalbefolkningen i mars 2013. Stratifiering gjordes efter kön och ålder. Inom varje stratum drogs sedan ett systematiskt slumpmässigt urval från varje stratum.

Urvalsfelet beror på att resultaten endast baseras på ett urval av individer. Urvalsfelet i denna undersökning bör vara litet då urvalet är relativt stort. Vid nedbrytning av svaren på exempelvis kön och ålder ökar dock urvalsfelet.

Den totala urvalsstorleken är 2 879 individer. Totala populationen i åldern 16-85 är ca 7 770 000.

Urvalsstorlek per redovisningsgrupp:

Ålder	Urval		
	Totalt	Män	Kvinnor
16-24 år	402	207	195
25-34 år	471	241	230
35-44 år	465	236	229
45-54 år	481	244	237
55-64 år	423	212	211
65-74 år	404	199	205
75-85 år	233	104	129
Samtliga	2 879	1 443	1 436

2.2.2 Ramtäckning

Problem med ramtäckning kan delas upp i övertäcknings- och undertäckningsfel. Övertäckningsfel innebär att urvalet innehåller individer som ej uppfyller de definierade urvalskriterierna. De individer som var övertäckning ingår inte i resultatredovisningen. Övertäckning kan t.ex. bestå av att personer som är äldre än 85 år och som kommit med i urvalet.

Undertäckningsfel är allvarligare och innebär att vi i urvalet missar att få med delar av populationen vi är intresserade av att undersöka. I denna undersökning är effekten av täckningsfelet generellt sett liten då Registret över totalbefolkningen (RTB) används som urvalsram, vilket håller en hög kvalitet.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna hämtas in via datorstödda telefonintervjuer. Som stöd har intervjuarna fått utbildning samt haft skriftliga intervjuarinstruktioner.

I undersökningar kan mätfel ha uppkommit genom att intervjupersonen missförstått frågan. Ett skäl till detta är att språkbruket på it-området är flytande och förändras över tiden. Utöver detta kan en systematisk över- eller underskattning ske för vissa frågor. Svårigheter av dessa slag skall inte överdrivas men förekommer i alla undersökningar.

Indikationer på vilka frågor som varit svåra att besvara har förts vidare från intervjuarna till ansvarig utredare. De frågor som framför allt uppmärksammas i detta sammanhang är frågorna om typ av Internetanslutning.

Mättekniks granskning av mätinstrumentet har gjorts. Rapporten framhåller framförallt problem med att använda olika referenttider i undersökningen (se avsnitt 1.1.5). Problemet kan dock inte åtgärdas nationellt under rådande EU-reglering (A9).

I dokumentationen över hur statistiken tas fram (SCBDOK) redovisas mätinstrumenten i sin helhet. Dokumentationen är tillgänglig på SCB:s webbplats, www.scb.se/LE0108.

2.2.4 Svarsbortfall

Urvalet bestod av 2 879 personer, varav 70 individer inte existerade på angiven adress eller hade avlidit vid undersökningstillfället. Totalt svarade 1 396 personer, vilket ger en svarsfrekvensen på 49,7 procent. 652 individer har inte gått att få kontakt med, 609 individer avböjde medverkan, 31 personer avböjde medverkan på grund av funktionsnedsättning och 121 personer var av andra orsaker förhindrade att delta.

För att skatta relevanta andelar har hjälpinformation använts. Hjälpinformation har använts i syfte att försöka kompensera för den skevhet som förmodas uppstå till följd av bortfallsfelet men även för att försöka reducera den slumpmässiga osäkerheten som urvalsförfarandet medför. Hjälpinformation som använts: kön, ålder, utbildningsnivå och sysselsättningsstatus använts.

I undersökningen har antagits att bortfallet skulle ha betett sig på samma sätt som de som deltagit i undersökningen inom samma stratum, med avseende på fördelningen mellan olika svarsalternativ.

Antal svar per redovisningsgrupp:

Ålder	Svarande			Andel svarande Totalt
	Totalt	Män	Kvinnor	
16–24 år	178	95	83	44
25–34 år	163	84	79	35
35–44 år	198	93	105	43
45–54 år	220	100	120	46
55–64 år	217	103	114	51
65–74 år	281	143	138	70
75–85 år	139	70	69	60
Samtliga	1 396	688	708	50

2.2.5 *Bearbetning*

Med denna typ av fel menas fel som uppstår i samband med datorbearbetning av undersökningens resultat. Telefonintervjuerna har gjorts med hjälp av datorstöd. Kontroller av uppgifternas rimlighet och konsistens finns inlagda i datorprogrammet och görs direkt vid intervjutillfället. Logiska kontroller görs i ett valideringsprogram som utvecklats av Eurostat. SCB och Eurostat gör även kompletterande kontroller. Bearbetningsfelet i denna undersökning bedöms som litet.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga modellantaganden har gjorts.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerhetsmått i form av konfidensintervall har beräknats och redovisas i "Quality report" till Eurostat, i rapporten "Privatpersoners användning av datorer och internet 2015", samt i statistikdatabasen (SSD).

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen har genomförts årligen sedan år 2000 och avsikten är att den även i fortsättningen ska genomföras årligen.

3.2 Framställningstid

Undersökningens referenstid sträcker sig till 2015-03-31. Telefonintervjuerna genomfördes i april-maj 2015. Bearbetningar av materialet och punktskattningar har därefter tagits fram. Statistiken gjordes tillgänglig 2015-11-25.

3.3 Punktlighet

Resultat publicerades i form av rapporten ”Privatpersoners användning av datorer och internet 2015” den 25 november 2015.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Undersökningen har olika fokus olika år och därmed delvis olika frågor. Jämförbarheten över tiden begränsas därför till vissa grundläggande frågor som varit oförändrade mellan åren. Vidare gör den snabba utvecklingen på it-området att jämförelser försvåras.

Insamlings och urvalsförfarandet har förändrats 2011. Fram till och med 2010 genomfördes undersökningen som ett tillägg till arbetskraftsundersökningen (AKU). Undersökningen 2011 genomfördes dels som ett tillägg till AKU och dels fristående. Detta gjordes för att utvärdera möjligheten att genomföra hela undersökningen fristående, vilket också görs från och med 2012. Genom att urvalsdragningen samt undersökningsförfarandet har förändrats, kan detta i viss mån påverka jämförbarheten över tid. Totalt bedöms dock kvaliteten ha ökat i och med det förändrade insamlingsförfarandet, dels genom ökad svarsfrekvens och dels genom att intervjuerna varit koncentrerade till denna undersökning. Det har även inneburit mer utbildning för intervjupersonalen.

I åldersgruppen 65-74 år har i tidigare undersökningar (före 2007) nästan uteslutande personer som fortfarande förvärvsarbetade ingått i undersökningen. Detta innebar dels att osäkerheten för denna grupp var betydligt större än för övriga åldersgrupper och dels en överskattning bl.a. av antalet dator- och Internetanvändare i gruppen. Från och med undersökningen avseende år 2007 har den tidigare skevheten i urvalet rättats till, osäkerheten har därmed minskat liksom den tidigare överskattningen.

Från och med 2013 har urvalet utökats med åldersgruppen 75-85 och undersökningen avser nu att spegla populationen i åldern 16-85 år. Utökningen av urvalet påverkar jämförelserna över tid och tabellbilagan som finns i rapporten ”Privatpersoners användning av datorer och internet” utgår från hela det nya urvalet. För jämförelse över tid redovisas resultatet för gruppen 16-74 år även fortsatt-

ningsvis på totalnivå.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Bortsett från den skevhet som fanns i urvalet för åldersgruppen 65-74 fram till och med 2006 samt utökningen av urvalet med åldersgruppen 75-85 2013 bedöms jämförbarheten mellan grupper god över tiden. Statistiken är i princip jämförbar med de övriga studier som genomförts av andra EU-länder. Det är dock stora skillnader mellan svarsfrekvenserna i dessa undersökningar och även vissa skillnader i täckning, metodik m.m.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Identifikationen sparas inte varför samkörning med andra undersökningar inte är möjligt.

B.5 Tillgänglighet och förstaelighet

5.1 Spridningsformer

Statistik om it-användning bland individer redovisas i Statistikdatabasen på SCB:s webbplats samt av Eurostat. Databasen och webbplatsen nås via <http://www.scb.se/LE0108>.

5.2 Presentation

Uppgifterna presenterades i Statistikdatabasen, i form av tabeller och diagram samt i rapporten "Privatpersoners användning av datorer och internet 2015". Publicering skedde den 25 november 2015.

Resultat publiceras på Eurostats webbplats i december 2015.

<http://ec.europa.eu/eurostat/web/information-society/data/comprehensive-database>

5.3 Dokumentation

Viss ytterligare dokumentation presenteras i rapporten "Privatpersoners användning av datorer och Internet 2015" samt i de rapporter som lämnas till Eurostat (Quality report och Metadata).

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare, utredare m.fl. kan efter prövning få tillgång till avidentifierat uppgiftsmaterial för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor rörande it-statistik kontakta it-statistik@scb.se eller Statistiskservice 08-506 948 01.